

YEREL MEDYA VE DİJİTALLEŞME: KEŞAN ÖRNEĞİ¹

LOCAL MEDIA AND DIGITALIZATION: THE CASE OF KESAN

Özge ERCEBE*

Geliş Tarihi: 24.03.2023
(Received)

Kabul Tarihi: 31.07.2023
(Accepted)

ÖZ: Ulusal ve uluslararası medya bireylere düşünmedikleri, ulaşamadıkları dünyayı sunarken yerel medya bireylerin içinde yaşadıkları yerde meydana gelen kültürel, toplumsal, siyasal ve ekonomik yapının bileşenlerine ilişkin haber, bilgi ve belgeleri sunan ve yerel kamuoyunun oluşmasında etkili bir araç olarak öne çıkmaktadır. Dijital teknolojilerin gelişmesi, yerel medyanın temel işlevlerini yerine getirmesinde önemli fırsatlar sunar. Bu çalışmada, Keşan’da yayınlanan yerel gazetelerin dijital teknolojiye uyumu araştırılmıştır. Basın İlan Kurumu (BİK) gazete listesinde yer alan Medya Keşan, Gündem Saros ve Volkan gazeteleri web içerikleri, haber kategorileri, dijital arşivleri, okuyucularıyla kurdukları interaktif etkileşimleri çerçevesinde incelenmiştir. Araştırma kapsamında incelenen yerel gazeteler ve yapılan görüşmelerden elde edilen bulgular Medya Keşan dışındaki gazetelerin dijital alandaki varlıklarının sınırlılığına işaret etmektedir. Var olmanın temel ölçütünün sanal ağlarda var olmakla eş tutulduğu bu dönemde, Keşan’da yerel medyanın dijital dünyadaki varlığını saptamaya amaçlayan bu araştırma aynı zamanda, ilçede yerel basının temel işlevlerini daha etkili olarak yerine getirebilmesi açısından gelecek vizyonunu oluşturabilmesine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yerel Medya, dijitalleşme, yerel gazetecilik

ABSTRACT: While national and international media present the world that individuals do not think about and cannot reach, local media stands out as an effective tool in the formation of local public opinion and presents news, information, and documents regarding the components of the cultural, social, political and economic structure that occur in the place where individuals live. The development of digital technologies offers significant opportunities for local media to perform their basic functions. In this study, the compatibility of local newspapers published in Keşan with digital technology will be investigated. Media Keşan, Gündem Saros and Volkan newspapers, which are on the Press Advertisement Agency (BİK) newspaper list, will be examined within the framework of their web content, news categories, digital archives and interactive interactions with their readers. The local newspapers examined within the scope of the research and the findings obtained from the interviews point out the limited presence of newspapers other than Medya Keşan in the digital field. This research, which aims to determine the presence of local media in the digital world

¹ Bu çalışma Trakya Üniversitesi tarafından 17-18 Kasım 2022 tarihlerinde Keşan/Edirne’de düzenlenen “100. Yılında Keşan” isimli ve temalı ulusal sempozyumda sözlü olarak sunulan bildirinin gözden geçirilmiş ve geliştirilmiş halidir.

* Dr. Öğr. Üyesi, Trakya Üniversitesi, ozgeercebe@trakya.edu.tr, ORCID: 0000-0002-9036-9404.

OPEN ACCESS

© Copyright 2023 Ercebe

in Keşan, will also contribute to the formation of the vision of the future in terms of fulfilling the basic functions of the local press in the district more effectively.

Keywords: Local media, digitalization, local journalism

EXTENDED ABSTRACT

More than 20 years after the Internet entered newsrooms, the transition to digital media remains a challenge for journalists. However, the increase in social media channels and the widespread use of android phones have made the digital field a prominent news environment. This indicates that we are going through a transition period from traditional newspaper and journalism to digital news channels. In this process, constantly updated innovations such as adapting traditional journalism routines to digitalization and adopting new ways of interacting with audiences bring some challenges for journalists. Although it can be said that the national media in Turkey adapts to this process faster and combines new technologies with traditional journalism faster, it can be said that this adaptation process is not so fast in local newspapers. In the digital adaptation process, the main problems of local newspapers in Turkey are dependence on state support, which has not changed and cannot be solved for years, small newsrooms with traditional news production culture, journalists worn out by low incomes and insecure working conditions. In the process of digital transformation, it can be said that the lack of technical infrastructure, inability to keep up with technological progress, resistance from maintaining the old routine, concerns about the speed of the internet environment will decrease the sales of printed newspapers and the number of subscribers.

Despite the current conditions, local newspapers try to maintain the understanding of journalism that is loyal to traditional values and tries to meet the needs of the society. Because local newspapers are the institutions closest to the citizens, encouraging citizen participation in democratic life. For this reason, the mutual relations established by citizens and journalists are important for the solution of local problems, the survival of local values and local democracy.

Despite all the difficulties experienced, local media continues to be an important communication channel for those living in that geographical area. The meaning of local media becomes even more prominent when the structure of the concept of locality, which expresses the place where people live their daily lives, with symbols, traditions and ideologies that also express "belonging to that place", and the structure corresponding to the place that has been or will be lived, together with the public space created by the local media. Local media assume the function of a bridge between the people living in that place, both with each other and with the social, cultural, and political institutions that characterize that place. Not only in our country, but also in many parts of the world, the press and local media are experiencing difficulties. The decrease in newspaper circulation, the gradual expansion of social media environments, globalization and the hyper-localization that comes with globalization, the change in newspapers and journalism practices and the capacity to respond to this change can be counted among the reasons for the difficulties experienced. However, the dream of a more democratic society in the coming decades will be possible with a wave from the local to the national, from the national to the global, which reveals the fact that the main source of democracy is local interaction.

In this study, three newspapers that received official advertisements registered with the Press Advertisement Agency and published both online and in print were included. Content analysis and structured interview method were used in the research. Within the scope of the content analysis, the news in the 14-day printed and daily online issues of the local newspapers between 3-14 October 2022 were examined. The web pages of the relevant newspapers were evaluated in terms of general appearance, ease of use, up-to-dateness, news writing rules, technical features, institutional information, and interactivity. In addition to these analyses, through face-to-face interviews with newspaper reporters, their views on the perception of locality, the effects and compliance of new communication technologies on local newspapers, user data of websites and social media interactions of newspapers were obtained.

Although the adaptation of national and international media to digitalization is faster in terms of accessibility to opportunities and human resources, it is possible to say that adaptation efforts continue in the local media. The situation is much more promising for the local media of Keşan. The newspapers examined within the scope of the research have an approach that will continue the tradition of Önder Newspaper, which is far ahead in terms of professionalism, news language, importance given to local news, and printing technology when compared to local newspapers across the country. Among the newspapers, Medya Keşan stands out in terms of using all aspects of communication technology not only in Keşan but also in the region. The website of the newspaper, which meets its readers with an up-to-date software and mobile application, is updated several times a day. In addition to being given in written form, current news is also available on the website as video news. Media Keşan follows the innovations brought by technology and national newspapers to their web pages and presents them to its readers. In addition to the official advertisements it receives, the newspaper also generates revenue from local and regional advertisements and Google advertisements. Volkan and Gündem Saros newspapers, on the other hand, will be able to increase their influence in the digital media soon.

1. GİRİŞ

İnternetin haber merkezlerine girmesinden 20 yıldan fazla bir süre geçse de gazeteciler için dijital ortama geçiş bir zorluk olmaya devam ediyor. Bununla birlikte sosyal medya mecralarının artması, android telefon ve diğer teknolojik cihazların kullanımının yaygınlaşması dijital alanı belirgin bir haber ortamı haline getirdi. Bu da içinde bulunduğumuz dönemin geleneksel gazete ve gazetecilikten dijital haber mecralarına geçiş süreci içinde olduğunun bir işaretidir. Ancak çok hızlı ilerleyen ve sürekli güncellenen teknoloji karşısında geleneksel gazetecilik rutinlerinin dijitalle uyarlanmasının, izleyicilerle etkileşimin yeni yollarının benimsenmesinin gazeteler ve gazeteciler için getirdiği zorluklar da dikkate alınmalıdır. Türkiye’de ulusal medyanın bu sürece daha hızlı uyum sağladığı ve yeni teknolojileri geleneksel gazetecilikle daha hızlı birleştirdiği söylenebilir de yerel gazetelerde bu uyum sürecinin o kadar hızlı olmadığı gözlenmektedir. Dijitale uyum sürecinde Türkiye’de yerel gazetelerin temel sorunları arasında yıllardır değişmeyen ve çözülemeyen devlet desteğine bağımlılık, geleneksel haber üretim kültürüne sahip küçük haber merkezleri, düşük gelirlerle ve güvencesiz çalışma şartlarıyla yıpranan gazeteciler sayılabilir. Dijitale dönüşüm sürecinde ise bu temel sorunlara teknik altyapı eksikliği, teknolojik ilerlemeye ayak uyduramama, eski rutini sürdürme direnci, internet ortamının hızının basılı gazete satışı ve abone sayısını düşüreceğine ilişkin endişeler eklenmektedir.

Mevcut şartlara rağmen yerel gazeteler, geleneksel değerlere sadık olan ve toplumun ihtiyaçlarını karşılamaya çalışan gazetecilik anlayışını sürdürmeye çalışmaktadır. Çünkü yerel gazeteler yurttaşlara en yakın olan, demokratik yaşama yurttaş katılımını teşvik eden kurumlar arasında yer almaktadır. Bu nedenle yurttaşlar ve gazetecilerin kurdukları karşılıklı ilişkiler yerel sorunların çözümü, yerel değerlerin yaşatılması ve yerel demokrasi açısından önem taşımaktadır.

Bu makalede, Keşan’da yayın yapan Basın İlan Kurumu’na (BİK) kayıtlı üç yerel gazete olan Medya Keşan, Volkan ve Gündem Saros gazetelerinin dijital yayıncılığa uyumları karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Bu gazetelerden Volkan Gazetesi Mart 2004’te, Gündem Saros Şubat 2009’da, Medya Keşan ise 2012 Ağustos’ta yayımlanmaya başlanmıştır. Üç gazetenin de internet çağında yayın hayatına başladıkları görülmektedir. Çalışmada, ilgili gazetelerin web sayfaları ve basılı nüshaları 4 -14 Ekim 2022 tarihleri arasında incelenmiştir. Gazetelerin basılı nüshalarındaki haberler kategorilerine ayrılarak incelenmiş, yerel gündem ve özgün içeriğin ağırlığı belirlenmiştir. Gazetelerin dijitalle uyumu ise web sayfalarının incelenmesi ve okuyucularıyla kurdukları interaktif etkileşimin düzeyi çerçevesinde değerlendirilmiştir.

2. YERELLİK ve YEREL MEDYA

Son yıllarda yapılan araştırmalar ve akademik tartışmalarda toplumun kutuplaştığı, farklı kamplarda kendilerini tanımlayan bireylerin karşı mahalledekileri tehdit olarak gördükleri, önyargı ve gerilimin arttığı, bir arada yaşamın giderek zorlaştığı bir ortamdan sıklıkla söz edilmektedir. Ferhat Kentel'in 2022 Mart ayında yayınladığı "Bir Arada Yaşarız" araştırması Türkiye'de çeşitli kültürel, siyasi, sınıfsal farklılıkların yanı sıra bireylerin de kendi içlerinde "çeşitlilik" ve "karmaşıklık" taşıdıklarına ilişkin bulguları ortaya koymuştur. Çalışmada, kültürel farklılıkların çerçevelediği toplumda sosyal adaletsizliklerin, grupların cemaatleşmeleri ve siyaset alanında da farklılaşarak kutuplaştıkları ifade edilmektedir (Kentel, 2022). Bu ortam aslında "bir yere ait olma", o yerin özelliklerini paylaşma, ortak sorunlar üzerine ortak çözümler üretebilmeye ne kadar ihtiyacımız olduğunu da göstermektedir. Yaşadığımız tüm sorunların çözümü için bize en yakın olana bakmak, yaşadığımız çevrede neler olup bittiğine ve bunların bize olan etkisine odaklanmak aslında ülke gündemindeki sorunlara çözüm bulmanın da başlangıç noktası olabilir.

Konda Araştırma ve Danışmanlık'ın 2017 yılı "Ev" in Fiziksel Özellikleri ve Duygusal Anlamı" araştırmasına göre Türkiye'de nüfusun %47'si doğduğundan beri, %36'sı 10 yıldan çok, %7,6'sı 6-10 yıldır bulunduğu şehir veya köyde yaşamaktadır. Toplumun yüzde 88 gibi ezici çoğunluğu için, geçmişte ya da yakın zamanda göç etmiş olsun olmasın, yaşadığı yer aynı zamanda "yerleştiği", kendisini "yerleşmiş" saydığı yerdir. Araştırmada, yaşanan yerde geçirilen süreyle kişinin kendisini "yerli" olarak görmesi arasındaki bağlantıya da dikkat çekilmekte; ev, mahalle ya da şehre aidiyet hissetme arasındaki farkın çok keskin olmadığı belirtilmektedir. Toplumda yüzde 85-88 aralığında bir kitle kendisini yaşadığı yere ait hissettiğini belirtmiştir (KONDA, 2017,13).

Bireylerin, yaşadıkları yere aidiyetlerinde etkili olan unsur o yer ile kurulan sosyal ilişkilerdir. Akrabalık, komşuluk ilişkileri, çocukluğun geçirildiği sokaklar, arkadaşlar, alış-veriş yapılan esnaf, öğrenim görülen okullar gibi çocukluktan yetişkinliğe geçirilen zaman düşünüldüğünde toplumun önemli bir çoğunluğunun yaşamının büyük bölümünü "evine yarım saat uzaklıkta geçirdiğini" göstermektedir. Bu durum aynı zamanda davranış ve duygular arasındaki bütünlüğe de işaret etmektedir: Herhangi bir duygusal bağlılık olmaksızın veya bir sosyal ağın parçası olmadan, nasıl tanımlanırsa tanımlansın, yerel düzlemde güçlü bir paya sahip olmak oldukça güçtür. Yerel bölge içerisinde farklı sosyal grupların farklı çıkarları olmakla birlikte bunlar maddi olandan kültürel ve estetik olana kadar çeşitlilik göstermektedir (Urry 1995). Yerel dokudaki birliktelik ekonomik çıkarların çok ötesine geçen bölge ve kimlik arasındaki bağlantılarla ilgilidir. Ulusal ve küresel dinamiklerle çerçevelenen bölgenin kalkınma dinamikleri, sanayi, tarım, ticaret,

ulaşım gibi maddi bileşenlerin yanı sıra sosyolojik ve kültürel yapının özellikleri yerel dokuyu oluşturmaktadır.

Stacey'e göre (1969, 145) sosyal kurumlar yerellikler içinde faaliyet gösterirler. Ulusal ölçekte ele alınması gereken bazı konular yerel sosyal süreçlerin dışında değerlendirilebilse de bu durum yerelin, ulusal hattâ küresel ölçekteki etkisini önemsiz hale getirmemektedir. İnsanların yaşamlarını şekillendiren temel unsurların kurumlar arasındaki bağlantılardan çok onların eksikliği olduğu ileri sürülebilir. Örneğin, son derece uzmanlaşmış birimlerin verimli kullanımını en üst düzeye çıkarmak için daha büyük hastane açarak hastane hizmetlerini yoğunlaştırmaya karar vermek, aynı bölgedekileri küçük ancak kolay ulaşılabilir hastanelerden onları mahrum bırakabilir. Bunun nüfus için etkisi, daha geniş sosyal süreçlerin ve uzaktan alınan kararlarla uygulanan politikaların karmaşık bir kesişimi olarak ortaya çıkacaktır.

Türkiye özelinde siyasi iktidarın ulusal politikaları yerel düzlemde önemli bir etkiye sahiptir. Ulusal politikaların yerel siyasal yapı ve yerel kültüre olan etkileri sonuçları hakkında sivil toplumda bilinçli bir tartışma için ise "alan" a gereksinim vardır. Kamuoyunun bilgilendirilmesi ve ortak konularda tartışılmasının sağlayacak "alan" haber medyası olarak tanımlanabilir. Ancak, güvenilir raporlara, analizlere, tartışmalara ve güncel olaylara ilişkin etkili bilgiye erişim haber medyasıyla sınırlı değildir (Dahlgren, 2000, 321). Haberin kalitesi, sunum biçimleri, içeriği arasındaki ilişki akademik ilginin gündeminden hiç düşmese de demokratik kamusal alanın ulusaltı düzey olan yerel kamuoyuna ilişkin araştırmaların sınırlı olduğu görülmektedir (McLaughlin, 2004, 162).

O yere ait sorunlara yönelik algının ortaklaşması, sorunlardan doğrudan etkilenenlerin siyasal kamusal alandaki ağırlıklarının artması, güçlü ve etkili yerel iletişim ağının kurulması ve etkili işleyişi ile gerçekleşebilecektir. Ulusal olanın aksine birbiriyle çok daha hızlı ve sık temas eden yerel sakinlerin deneyimlerinin, rahatsızlıklarının, beklentilerinin yankısını duyurabilecek olan yerel medyadır. Yerel medyanın sağladığı o "alan" sadece medya ortamında oluşmamakta, aile, arkadaş, komşu ve iş çevrelerinde yani özel alanda kurulan iletişimin yerel medyadaki yankısıyla daha sıkı ve etkili "alan"ın oluşması sağlanabilmektedir. Özetle, "yerel" kavramı insanların gündelik hayatlarını yaşadıkları yeri ifade eder. Ancak, bunun ötesinde sembolleri, gelenekleri ve ideolojileriyle yaşanmış olan mekânı da karşılayan bir kavramdır (Lefebvre, 1991).

Medya üretimi olarak tanımlandığında ise yerel, coğrafi bir alana karşılık gelmekle birlikte belirli bir izleyici grubuna ulaşmak için kurumsallaşmış veya kurumsal bir stratejinin parçası olarak oluşturulmuş bir iş modeline dayalı dağıtım alanı olarak tanımlanabilir (Gulyas ve Baines, 2020, 4). Küreselleřen dünyada yerel toplumun kendi inanç, gelenek ve göreneklerini yaşatmalarında yerel kuruluşlarla

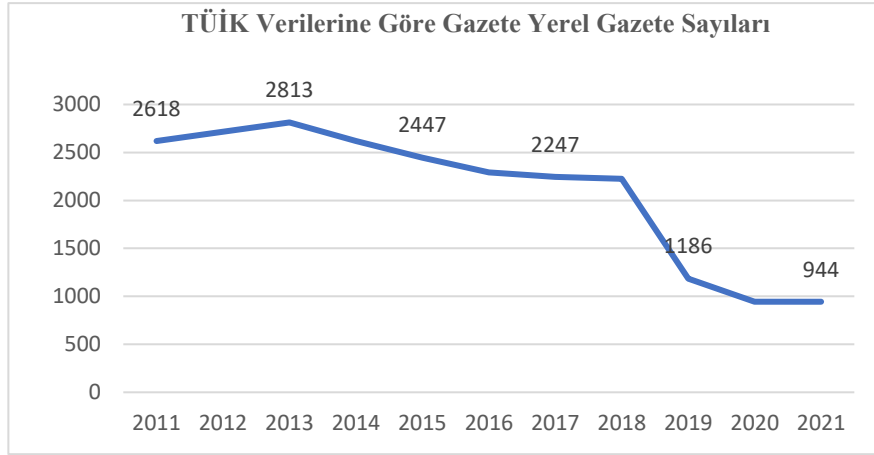
halk arasında karşılıklı etkileşimi sağlayacak bir iletişim modelinin varlığının önemi giderek artmaktadır (Işık, 2001, s. 38-42).

Yüksel ve Gürcan (2005:10) yerel medyayı “Ülke geneli yerine daha dar dağıtımla bir ya da birkaç il ya da ilçedeki okura ulaşan, belirli il ya da bölgeye ilişkin haberlerin yoğunlukta bulunduğu basılı periyodik yayınların bütünü” olarak tanımlamıştır. Ulusal basınla kıyaslandığında daha sınırlı bir okuyucu kitlesine hitap eden yerel basının en işlevlerinden birisi küresel dünyada yayın yaptığı yerde yöre halkının coğrafi ve kültürel olarak kendilerini ait hissedebilecekleri bir alan açmasıdır.

Ulusal medya ile birbirine rakip olmayan, birbirinin yerine geçemeyecek olan yerel medya özgül, farklılaşmış grup çıkarlarına sahip tanımlı kitlelere seslenen (Kural, 2003, 17) yayın organları olarak demokratik kamusal alanın oluşumunda öne çıkmaktadır. Yayınlandığı kentteki yerel yönetim ve merkezi yönetimin görevlileri yerel halk arasında kurulacak iletişim açısından önemli bir köprü olan yerel medya yönetimi denetlemenin yanı sıra kentin sorunları ve bu sorunlarının çözüm yollarının tartışıldığı, kamuoyu oluşumu destekleyen bir mecra olarak öne çıkmaktadır (Şeker, 2007, 66).

Temel işlevleri, yöneten yönetilen ilişkisi çerçevesinde kamu hizmetlerinin sağlıklı ve doğru biçimde halka duyurulması, yönetimin halk adına denetlenmesi, kamuoyu oluşturulması olarak sıralanan yerel basının (Gezgin, 2001, 177) hedef kitlesi yerel siyasetin ve gündemin tarafı olan, bütün aktörlerdir (Vural, 1999, 111). Girgin (2001, 49) yerel basının bu işlevleri çerçevesinde ele aldığı konuları yerelde faaliyet gösteren tüm kurumların çalışma ve faaliyetlerini duyurulması için çaba göstermek, ilgili kurumları kamuoyu adına denetlemek, yerel gündemle ilgili sorunlar konusunda kamuoyu oluşturmak, kent kültürü ve kent bilincinin gelişmesine katkı sunmak olarak sıralamaktadır. Tüm bunların yanı sıra, yerel basın yerel halkın yerel kimliğinin güçlenmesine ve yaşadığı çevreye katılımı sağlamaya yardımcı olarak toplumsallaşma duygusunun oluşmasında etkili bir aktördür (Vural, 1999, 114).

Türkiye’de genel olarak gazetecilik ve basın alanının en başından beri pek çok sorunla boğuştuğu, bunun da yasal, siyasal, toplumsal ve ekonomik nedenleri olduğu söylenebilir. Ancak yerel basın ve yerel medya, ulusal basının ortak sorunlarının yanı sıra kendi iç dinamiklerinden kaynaklanan sorunlarla da baş etmeye çalışmaktadır. Yerel basının resmi ilan ve abonelik ile sınırlı ekonomik kaynakları, gelirin sınırlılığı ile bağlantılı olarak ihtiyacından daha az sayıda eleman istihdam edebilmesi, çalışanların nitelikli olmayan elamanlar olmaları gibi sıkıntılarla ayakta kalma mücadelesi vermektedir. TÜİK verileri de yerel gazete sayısının her geçen yıl dramatik olarak azaldığını göstermektedir.

Şekil 1- TÜİK Verilerine Göre Yerel Gazete Sayısı

İnternet teknolojisinin gelişimi yerel gazetelere üretim, dağıtım, tanıtım gibi alanlarda giderlerin azaltılabileceği olanaklar sağlamaktadır. Bununla birlikte, gazetenin yayınlandığı ve dağıtıldığı sınırlı alanın dışına çıkma, kendisini o yere ait hisseden ama uzakta bulunanlara hızlı, kolay ve ekonomik olan bilgi ağına erişim fırsatını sunmaktadır.

Bunların yanı sıra, gazetelerin en temel işlevi olan gündem belirleme ve kamuoyu oluşturma konusunda basılı gazeteden çok daha hızlı ve çok daha fazla insana ulaşabilme olanağı sağlamaktadır. İnternet teknolojisinin yerel gazeteler için bir diğer avantajı ise okuyucularıyla daha hızlı ve daha yoğun etkileşim olanağıdır. İnternet teknolojisi ve internet gazeteciliği yerel basına, yerel düzlemde öne çıkan toplumsal, ekonomik, kültürel ve politik konularda yayın yaptığı yörenin sesini ulusal ve küresel düzleme taşınmasını sağlayacak olanaklar sunmaktadır. Bu da yerel basının önemini arttırmaktadır. Ancak, yerel gazetelerin internet yayıncılığını kullanımları üzerine yapılan pek çok araştırma, internet teknolojisinin sağladığı olanakların kullanım düzeylerinin sınırlılığını göstermektedir (Değirmencioglu,

2011; Kurşun, 2007; Taşkıran, 2017; Atçeken, 2020, Tunca ve Çağlar, 2022; Arvas, İ.S., 2019).

3. YEREL BASIN ve KEŞAN

Keşan’da yayınlanan ilk yerel gazete Feyzullah Aktan’ın 1962 yılında, 27 Mayıs’tan sonra çıkarmaya başladığı Önder Gazetesi’dir. 1961 yasaının basına tanıdığı özgürlük ve dönemin aydın ve ilerici ortamının coşkusuyla 58 yıl boyunca yayınlanan gazete, 31 Aralık 2019’da “Hoşçakalın” diyerek son sayısını yayınlamıştır. Gazetenin matbaası ve arşivi Keşan Kent Müzesi’nde sergilenmekte, gazete arşivi ise dijital ortama aktarılarak korunmaktadır. Önder Gazetesi’nin kurucusu ve son sayısına kadar tek sahibi olan gazeteci Feyzullah Aktan son yazısı aslında Keşan örneğinde Türkiye’de yerel basının 2000’li yıllardan günümüze yaşadığı geleneksel yayıncılık çerçevesindeki sorunların bir özeti niteliğindedir:

“Ne oldu da kapatmak zorunda kaldık? (...) Ekonomik kriz zamları, işsizliği getirince, Basın İlan Kurumu istihdam yaratmak için kadro artırımı yanında gazetenin gelirlerine el koydu. Faturaları ilanı verene değil BİK’e kesmeye başladık. (...) Ayda yaklaşık 10 bin liralık ilan geliyor, masraf toplam 25 bin lira. Edindiklerimi sattım. Sistem düzeler, kriz biter diye bekledim. Kriz bitmedi, işler düzemedi ama benim gücüm tükendi, sağlığım zarar görmeye başladı” (Önder, 31 Aralık 2019).

Keşan’ın en eski ve en güçlü gazetesi Önder’in dışında haftada iki gün yayınlanan 1993 yılında kurulmuş olan Ersin Güngörmez’in sahibi olduğu ve kısa bir yayın hayatı olan Trakya Ekonomi, 1990’da yayınlanmaya başlanan haftalık Halkın Sesi; 1992’de Emine Uybaşı’nın sahibi olduğu haftalık yayınlanan Keşan Haber gazetesi; İsmail Gürer’in sahipliğinde yine kısa bir yayın hayatı olan haftalık Gerçek Gazete; 1990’da kurulan Celal Çakır’ın Halkın Sesi gazeteleri sayılabilir. Keşan’da bugün yayınlanmakta olan basılı gazeteler ve internet gazeteleri Medya Keşan, Volkan, Gündem Saros, Keşan Postası, Keşan Online, Keşan Güncel Haber, Keşan Haber, Keşan Halkın Sesi, Keşan’ın Neşesi, Özgür Gündem Trakya ve Haber Keşan’dır.

4. YÖNTEM

Araştırmaya Basın İlan Kurumu’na kayıtlı resmi ilan alan ve hem çevrimiçi ortamda hem de basılı olarak yayınlanan üç gazete dahil edilmiştir. Araştırmada, kapsama alınan gazetelerin basılı nüshaları ve web sayfalarının yapısal özellikleri değerlendirilmiş, basılı gazeteler ve web sayfalarının içerik çözümlemesi yapılmıştır. İçerik çözümlemesinin amacı gazetelerin yerel haberlere verdiği ağırlık ve yerel gündem konularına yaklaşımını özetleyen bilgiye ulaşabilmektir. İçerik çözümlemesi kapsamında yerel gazetelerin 3-14 Ekim 2022 tarihleri arasındaki 14 günlük basılı ve günlük çevrimiçi sayıları değerlendirilmiştir. Gazete haberleri önce ulusal, yerel ve bölgesel haber kategorilerine ayrılmış, yerel gündemin ulusal gündem karşısındaki ağırlığı belirlenmiştir. Çözümlemenin ikinci kategorisi ise

gazetelerden yer alan politik, ekonomik, kültür-sanat ve adliye-polis haberlerinin ağırlığın saptanmasına yönelik oluşturulmuştur.

İlgili gazetelerin internet sayfaları ise geleneksel basılı gazeteden dijital medyaya dönüşümde mevcut durumun saptanmasına yöneliktir. Web sayfaları genel görünüş, kullanım kolaylığı, güncellik, haber yazım kuralları, teknik özellikler, kurumsal bilgiler ve etkileşimlilik kategorilerine ayrılarak incelenmiştir. Haberlerin içerik çözümlemesi ve web sayfalarının incelenmesinin yanı sıra Medya Keşan'dan Bülent Saylam, Volkan Gazetesi'nden Erdoğan Demir ve Gündem Saros'tan İlknur Sal ve Deniz Çil ile, gazete bürolarında, birer saatlik yarı yapılandırılmış görüşmeler 24-25 Ekim 2022'de gerçekleştirilmiştir. Gazetelerin sorumlu yazı işleri müdürleri ve muhabirleriyle gerçekleştirilen yüz yüze görüşmelerle Keşan yerel basının sorunları, okuyucu kitleleri, gazetecilerin yerellik algısı, yeni iletişim teknolojilerinin yerel gazetelere etkileri ve uyum süreci, web sitelerinin kullanıcı verilerinin değerlendirilmesi ve gazetelerin sosyal medya etkileşimleri konularında görüşleri sorulmuştur.

5. BULGULAR

Keşan'da yayımlanan basılı gazetelerde yer alan haberlerin içerik çözümlemeleri ve ilgili gazetelerin web sayfalarının incelenmesi ve yapılan mülakatlar ile aşağıdaki bulgular elde edilmiştir.

5.1. Gazeteler ve Haberler

Keşan'da yayımlanan 9 yerel gazeteden 6'sı sadece çevrimiçi yayın yapmakta, 3'ü ise hem basılı olarak hem de çevrimiçi ortamda okuyucuya ulaşmaktadır. Araştırma kapsamına alınan üç gazete haftada altı gün yayımlanmaktadır.

Araştırma kapsamında değerlendirilen Keşan Volkan Gazetesi 21 Mart 2005'te İbrahim Birsal'ın sahipliğinde yayımlanmaya başlamış, 3 Haziran 2015'te de iş adamı Mustafa Ügdül tarafından devralınmıştır. Gazetenin imtiyaz sahibi Mustafa Ügdül kömür işletmeleri, fırıncılık, mandıracılık ve çiftçilik alanlarında faaliyet gösteren şirketlerin de sahibidir. Gazeteyi satın aldığı ticari girişlerine gazete sahipliğini de eklediğini ifade eden Ügdül Volkan Gazetesi'nin Keşan halkının sesini ve yaşanan tüm gelişmeleri kamuoyuna doğru, tarafsız ve objektif bir habercilik anlayışıyla yansıtacaklarını belirtmiştir (Volkan, 3. Haziran 2015). İncelenen bir diğer gazete Gündem Saros iş adamı Mehmet Emin Meriç tarafından 2 Şubat 2009'da kurulmuştur. Mehmet Emin Meriç Keşan Çeltik Üreticileri Birliği Başkanı'dır. Meriç, gençliğinde gazeteciliğe olan kişisel merakını, imkanları el verdiği dönemde bir gazete kurarak hayata geçiren bir iş adamı'dır (Sal, İ. İle yapılan görüşme, 25 Ekim, 2022). 17 Mayıs 1993'te Yılmaz Özkaya'nın sahipliğinde yayımlanmaya başlayan Medya Keşan Gazetesi, 2012 yılında Mustafa Bezbaş tarafından devralınmıştır. Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni olan Bezbaş, Özel Keşan Final Anadolu Lisesi Kurucu Ortağı ve Keşan Aden Okulları Kurucu Temsilcisi'dir. Bezbaş, 25. Dönem Milletvekilliği Seçimlerinde CHP Edirne Milletvekili Aday

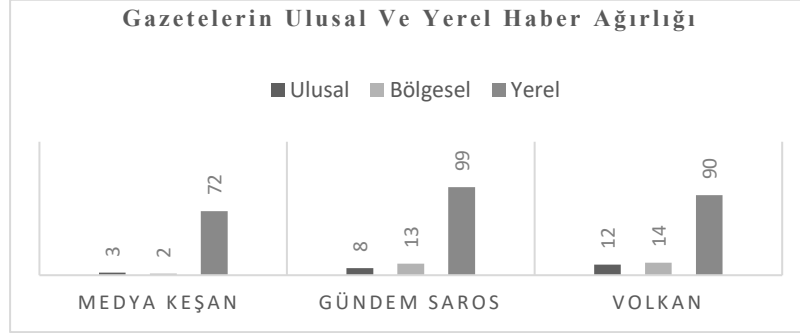
adayı ve 2018 Yerel Seçimlerinde de CHP Keşan Belediye Başkanı adayı olmuştur. Mustafa Bezbaş, Medya Keşan'ın 30. Kuruluş Yıldönümünde yaptığı açıklama da gazete sahibi olmanın kendisi için önemini şu sözlerle dile getirmiştir:

“Her şeyden önce sağlığımız ve aklımız yerinde kaldığı sürece gazeteyi satmam. Gazete benim için namus meselesidir. Basın kuruluşlarının doğru ellerde olması gerektiğine inanıyorum. Bizim şehrimizde şükür ki böyle bir sıkıntı yok. Hiçbir zaman da olmasın. Çünkü bazı bölgelerde yerel gazeteler satıldı, başka ellere geçti. Sevimsiz haberler çıkıyor oralarda. Biz yaptığımız haberlerden de yapmadığımız haberlerden para kazananlardan değiliz. Biz bu gazetenin gücünü kötü amaçlar için kullanmayacağız. Kimse bizim düşmanımız değil. Kim olursa olsun bu şehirde doğruyu yaparsa överiz, yanlış yaparsa yereriz. İnsanların sorunlarını yansıtmaya devam edeceğiz” (Medya Keşan, 19.05.2021).

Araştırma kapsamında görüşülen Bülent Saylam Medya Keşan Gazetesi Sorumlu Yazı İşleri Müdürü, İlknur Sal Gündem Saros Gazetesi Sorumlu Yazı İşleri Müdürü ve Erdoğan Demir de Volkan Gazetesi'nin Sorumlu Yazı İşleri Müdürü'dür. Gündem Saros Gazete bürosunda yapılan görüşmeye Deniz Çil de katılmıştır. Her üç gazetenin ofisleri de Keşan Merkezde yer almaktadır.

Gazetelerin 400'er aboneleri vardır. Yapılan görüşmede Volkan Gazetesi Yazı İşleri Müdürü Erdoğan Demir, geçmişte 800 civarındaki abone sayısının giderek düştüğünü söylemiştir. Demir'e göre yerli esnafın abone olduğu gazeteler evlere girmemekte, sınırlı bir okuyucu kitlesine ulaşmaktadır (Demir, E. ile yapılan görüşme, 24 Ekim 2022). Resmi ilanlar gazetelerin en önemli gelir kaynaklarıdır. Görüşme yapılan gazeteciler resmi ilanlar dışındaki ilan ve reklam gelirlerinin giderek azaldığına dikkat çekmişlerdir. Ancak, Bülent Saylam, Medya Keşan'ın, internet sayfasının resmi ilanların yanı sıra yerel ve bölgesel reklamlar ve Google reklamları ile de gelir elde ettiğini belirtmiştir (Saylam, B. ile yapılan görüşme, 24 Ekim, 2022). Gündem Saros'ta dönüşümlü olarak 8 kişi, Medya Keşan ve Volkan gazetelerinde ise 4'er kişi istihdam edilmektedir.

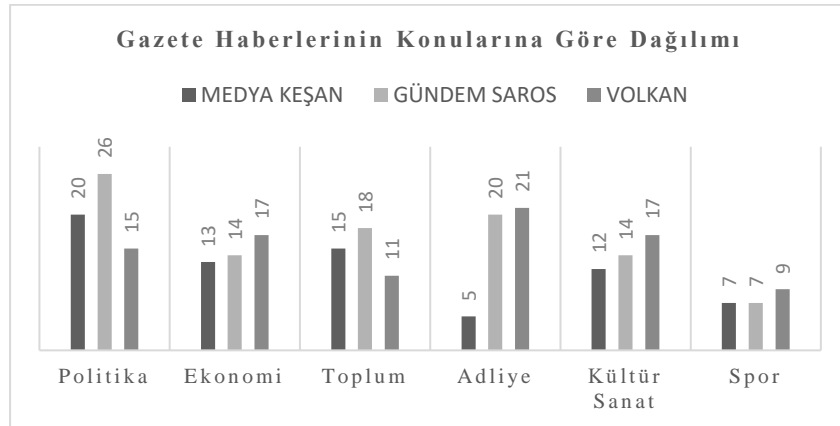
Araştırma birimi olarak seçilen gazetelerin 3 -14 Ekim 2022 tarihleri arasında Medya Keşan'da yayınlanan 77, Gündem Saros'ta yayınlanan 120, Volkan'da yayınlanan 116 haber incelenmiştir. Bu haberlerin yerel medyanın varlık nedeni olan yayınlandığı yerle ilişkili olduğu görülmüştür. Gazetelerin manşetlerinin tamamı yerel gündem konularına ayrılmıştır.

Şekil 2- Gazetelerdeki yerel ve ulusal haberlerin ağırlığı

Gazetelerin ana sayfalarında yer alan haberlerin birbirine benzemektedir. Gazeteler yerel gündemin öne çıkan haberlerini ana sayfalarına taşımıştır. Manşete çekilen haberleri farklılaşsa da ana sayfada benzer haberler yer almaktadır. Bu durum gazeteler arasında rekabetin olmadığını göstergelerinden biridir. Yazı İşleri Müdürleri ile yapılan görüşmelerde de zaman zaman iş birliği yaptıkları ve aralarında rekabet olmadığını ifade edilmiştir.

Gazetelerin ana sayfalarındaki haberler iç sayfalarda devam etmektedir. Gazetelerin iç sayfaları incelendiğinde haber konularına göre belirlenmiş standart sayfaların olmadığı görülmüştür. Ekonomi, siyaset, kültür, adliye-polis, spor haberleri gibi sayfa başlıklarının kullanılmamaktadır. Farklı konu başlıkları ve sayfalarda değerlendirilebilecek haberler aynı sayfada yer bulabilmektedir. Gazetelerin toplum, politika, ekonomi, spor vb. bölümlere ayrılmaması sayfaları içerik açısından karmaşık hale getirmektedir.

Şekil 3- Gazete haberlerinin konularına göre dağılımı

Ulusal haberlerin sayısı fazla olmasa da ulusal gündem yerel olanla ilişkilendirilmeden verilebilmektedir. Örneğin, işsizlik rakamları, enflasyon oranları, ulusal ölçekte faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları ile ilgili haberler gazetelerde yer almakta ancak Keşan ya da Batı Trakya ile ilişkili olarak değerlendirilmiş bir özel içerikle yayınlanmamaktadır. Sayfalarında ulusal haberlere en az yer veren gazete Medya Keşan ve Gündem Saros'tur. Volkan Gazetesi, ulusal gündemle bağlantılı olarak Bulgaristan ve Yunanistan ile ilgili uluslararası haberlere de yer vermektedir. Bu yönelim Erdoğan Demir'in değimiyle Keşan'ın Türkiye'nin sınır kapılarına olan yakınlığının yanı sıra Bulgaristan ve Yunanistan'daki Türklerin varlığından doğan bir gerekliliktir (Demir, E. ile yapılan görüşme, 24 Ekim 2022).

İncelenen süre zarfında gazeteleri birbirinden farklı kılacak özelliklere bakıldığında farklı siyasi parti ve sivil toplum örgütlerinin sayısı ve çeşitliliği açısından Gündem Saros'un diğer iki gazeteden ayrıştığı görülmüştür. Üç gazete de belli bir siyasi parti ya da örgüt odaklı yayıncılık yapmamaktadır; ancak Gündem Saros sayfalarında farklı siyasi ve sivil oluşumlara diğer iki gazeteden daha fazla yer açmaktadır. Siyaset haberleri, Edirne milletvekillerinin TBMM'de düzenledikleri basın toplantıları ve yayınladıkları basın bildirimleri ile Keşan'da örgütlü olan siyasi parti ilçe başkanlıklarının ve belediyenin düzenlediği etkinliklerden oluşmaktadır. Bu veri, gazete temsilcileriyle yapılan görüşmelerde de tüm partilere eşit mesafede olduklarına yönelik söylemlerini destekler niteliktedir. Gazeteciler, davet edildiklerinde ilgili partilerin toplantılarına, basın açıklaması duyurularına katılmakta olduklarını söylemişlerdir.

Gazetecilerle yapılan görüşmelerde kamuoyunun en çok ilgi gösterdiği haberlerin adliye-polis haberleri olduğu ifade edilmiştir. Volkan Gazetesi Yazı İleri Müdürü Erdoğan Demir ve Gündem Saros Muhabiri Deniz Çil hırsızlık, kaçak içki, asayiş ve kaza gibi haberlere ilginin yoğun olduğunu ifade etmişlerdir (Demir, E. ile yapılan görüşme, 24 Ekim 2022 ve Çil, D. ile yapılan Görüşme, 25 Ekim, 2022). Nitekim bu haberler gazetelerin Gündem Saros ve Volkan gazetelerinde daha çok görülürken, Medya Keşan'ın sayfalarında ölüm haberleri daha sık görülmektedir. Gazete haberleri incelendiğinde yerel kamuoyunun sorunlarının gazetede yerel halktan gelen talep, beklenti ve önerilere yönelik haberler de dikkat çekmektedir. Bülent Saylam, "Zaman zaman yerel halktan ihbar alıyoruz. Genellikle, web sayfamızdaki What'sApp ihbar hattını arayarak yaşadıkları sokaktaki ya da çevrelerindeki bir eksikliği söyleyebiliyorlar. Gelen bu ihbarları dikkate alıyor ve haberini yapıyorum. Fakat gazeteye gelen ihbarlar arasında örneğin ölüm haberleri öne çıkıyor. Ölüm haberleri, bizim gazetenin en çok ilgi gören bölümlerinden biridir." (Saylam, B. ile yapılan görüşme 24 Ekim 2022).

Gündem Saros, diğer iki gazeteden farklı olarak son sayfasında 'Ne Pişirsem', 'Tarihte Bugün', 'Sağlık Köşesi' ve 'Burçlar' bölümlerine yer vermesiyle diğer iki gazeteden içerik olarak farklılaşmaktadır. Gündem Saros muhabiri Deniz Çil,

gazetenin bu sayfasının en çok ilgi gören sayfalarından biri olduğunu belirtmiş, gündem yoğun olduğunda basılamayan bu sayfa için okurlarından telefon aldıklarını ifade etmiştir (Çil, D. ile yapılan görüşme, 25 Ekim 2022).

Basının en önemli işlevlerinden biri olan kamuoyu oluşturma açısından değerlendirildiğinde bölgenin ve ilçenin sorunlarıyla ve beklentileriyle ilgili haberlere yer verildiği görülmektedir. Belediye Başkanı ve belediye yetkililerinin, siyasi parti ilçe başkanlıkları ve temsilcilerle haber kaynağı- muhabir ilişkisi çerçevesinde bilgi akışında sorun yaşanmadığı gazetecilerin ortak değerlendirmesidir. Gazetecilerin bu ifadeleri gazete sayfalarındaki haberler incelemesi ile paraleldir. Ancak, üç gazetecinin temsilcisi de son 7-8 yıldır kamu kurum ve kuruluşlarının gazetecilerle bilgi paylaşımındaki azalmaya dikkat çekmişlerdir. Üç gazetede de ilçede aktif olan meslek örgütleri ve odalar gibi sivil toplum kuruluşlarıyla ilgili haberlere yer verilmektedir, gazeteciler de bu kurumlarla herhangi bir sıkıntı yaşamadıklarını belirtmişlerdir.

5.2. Keşan Yerel Gazeteleri ve Dijitalleşme

Gazetelerin internet teknolojisine yaklaşım ve bu teknolojiyi kullanımlarına bakıldığında, Gündem Saros ve Volkan gazetelerinin teknolojik açıdan oldukça geriden geldikleri görülmektedir. Gündem Saros Gazetesi Yazı İşleri Müdürü İlknur Sal, ertesi gün basılı gazetede verilecek haberlerin daha öncesinde internet sitesinde yayınlanmasının abone sayısını azaltacağından endişe duymaktadır. Basılı gazetede haberlerin gazete basılmadan önce web sayfasına koyarsak aboneler neden para ödesin? Biz gazete dağıtıldıktan sonra haberleri web sayfasına giriyoruz ve Facebook sayfamızdan paylaşıyoruz” (Sal, İ. ile yapılan görüşme, 25 Ekim 2022). Benzer bir görüş Erdoğan Demir tarafından da dile getirilmiş; Demir, gazete abonelere ulaşmadan web sayfasını güncelleme abone sayısının azalacağını, dolayısıyla gazetenin en önemli maddi kaynağını kaybedeceklerini belirtmiştir (Demir, E ile yapılan görüşme 24 Ekim 2022). Sal’ın internet yayıncılığı konusundaki bir diğer endişesi çalışan sayısının azalacak olmasıdır. Sal’ın ifadesiyle “Bir gazeteyi internet yayını olarak sürdürmek için iki kişi yeterli, oysaki, Gündem Saros’ta 6 kişi çalışmakta” (Sal,İ.ile yapılan görüşme 25 Ekim 2022). Bununla birlikte hem Erdoğan Demir hem de İlknur Sal özellikle kâğıt maliyetindeki artışla birlikte basılı gazetenin sürdürülebilirliği konusunda karamsar olduklarını belirtmişler ve yakın zamanda internet yayıncılığına geçmenin kaçınılmazlığını dile getirmişlerdir.

Volkan Gazetesi muhabiri Erdoğan Demir gazetenin internet sitesinin ve yayıncılık anlayışının yenilenmesinin günümüz şartlarında kaçınılmaz olduğunu düşünmektedir. Gazetenin yakın zamanda internet odaklı yeni bir yapılanma içine gireceğini, yerel halk ile yerel kurum ve kuruluşlar arasındaki etkileşimin artmasının yanı sıra maliyetleri de azaltacak olan internet yayıncılığının önemini farkındadır (Demir, E. ile yapılan görüşme, 24 Ekim 2022).

Medya Keşan Gazetesi, iletişim teknolojisindeki yenilikleri takip etmesi açısından öne çıkmaktadır. Güncel bir yazılımla okuyucusuyla buluşan gazetenin web sitesi gün içinde birkaç kez güncellenmektedir. Güncel haberler yazılı olarak verilmesinin yanı sıra video haber olarak da sayfada yer bulmaktadır. Bülent Saylam, “Medya Keşan’da, teknolojinin ve ulusal gazetelerin web sayfalarına getirdikleri yenilikleri takip ediyoruz ve bu yenilikleri okuyucularına sunmayı amaçlıyoruz. Böylece yerel kamuoyuyla daha yoğun bir etkileşimi sağlayabileceğimiz biliyoruz. İnternet yayıncılığında öne çıkan bir yazılım firmasıyla çalışıyoruz, gazetenin mobil uygulaması var, okuyucular telefonlarına indirerek gazetede verilen haberleri anlık olarak takip etme şansına sahipler. Bu da Medya Keşan’ın takipçi sayısının artmasında etkili oldu. Son dönemde internet sayfası arayüz programı için kaynak ayırdık. Haberlerin okunurluğu için, haber formatının uygunluğunu denetleyen yazılımı da kullanıyoruz” sözleri yeni nesil teknolojiye uyuma verdikleri önemi açıklamaktadır (Saylam, B. ile yapılan görüşme, 24 Ekim 2022). Medya Keşan’ın İnternet teknolojisine verdiği önemin web sitesinde yayınladıkları haberlerin okuyucu sayısına da yansımıştır. Güncel haberler, haber başına 1000-1500 arasında okunmaktadır.

5.3. Web Sayfaları ve Dijital Mecranın Kullanımı

Araştırma kapsamına alınan üç basılı gazetenin web uygulamaları kısmen Gürcan ve Bayram’ın (2005) Yerel Haberlerin İnternet Ortamında Görünümleri başlıklı çalışmalarında belirledikleri kategoriler alınarak kısmen de yeni teknolojinin gereklilikleri çerçevesinde yeni değerlendirme kategorileri belirlenerek incelenmiştir. Gazetelerin dijitalleşmeye uyumu, erişilebilirlik, genel görünüş, erişim kolaylığı, içerik, güncellik, haber yazım kuralları ve dil, teknik özellikler, kurumsal bilgiler ve etkileşimlilik başlıkları altında değerlendirilmiştir. Bu ana başlıklar alt başlıklar ve kategorilere ayrılmış ve tablolaştırılmıştır.

Tablo 1: Gazetelerin Web Sayfalarına Erişim ve Genel Görünümleri

Genel Görünüş	Medya Keşan	Volkan	Gündem Saros
Renk Kullanımı	✓	✓	✓
Sayfalar Arası Uyum	✓	X	X
Sayfa Uzunluğu	✓	X	X
Fotoğraf Kullanımı	✓	✓	✓
Butonların İşlerliği	✓	X	X
Mesaj Panosu	✓	X	X
İkon ve Banner Yoğunluğu	X	X	X
Ziyaretçi sayacı	✓	✓	✓

Gazetelerin web sayfaları ulaşılabilirlik, erişim rahatlığı ve yüklenme süreleri açısından değerlendirildiğinde Medya Keşan'ın web sayfasında diğer iki gazeteye göre yeni bir web yazılımı kullanıldığı görülmektedir. Yeni teknoloji ile Medya Keşan'ın web sayfası diğer iki gazeteye göre okuyucuyu bekletmeden açılmaktadır.

Sayfaların genel görünüşleri değerlendirildiğinde, Volkan ve Gündem Saros gazetelerinin renk, fotoğraf, banner gibi genel tasarım unsurları açısından okuyucuyu sayfada kalmaya teşvik eden bir tasarımının olmadığı söylenebilir. Medya Keşan'ın genel görünümü daha yenilikçi ve dikkat çekici olsa da her haber görselinde yer bulan What's App ihbar numarası gibi ana sayfayı kalabalıklaştıran ve dikkat dağıtan unsurlara yer verilmiştir. Güncel haberler yeni internet teknolojisine uygun olarak numaralandırılmış bölümde verilirken aynı haberler sayfanın üç yerinde başlık ve fotoğraf olarak yinelenmektedir.

Üç gazetenin web sayfalarında da ziyaretçi sayısı gösterilmektedir.

Gazetelerin web sayfalarındaki haber ve yazılar doğruluk, yansızlık ve kapsam başlığı altında kaynak, tarafsızlık ve editoryal süreçler açısından profesyonel gazetecilik normlarına uygulduğu çerçevesinde değerlendirilmiştir. Gazetelerde bu normlara uygun habercilik yapılmaktadır. Her üç gazetenin web sayfalarında en dikkat çeken eksiklik web sitelerinde haber konularına göre ayrılmış bölümler olmasına rağmen, ana sayfada gazetede yayınlanan tüm haberlerin verilmesidir. Okuyucuyu diğer alt bölümlere yönlendirilmemekte, sayfada karmaşık ve kalabalık bir görünüm oluşmaktadır.

Tablo 2: Gazete Haberlerinin Doğruluk, Yansızlık ve Kapsam Değerlendirmesi

Doğruluk/Yansızlık/Kapsam	Medya Keşan	Volkan	Gündem Saros
Haber kaynaklarının belirtilmesi	✓	✓	✓
Haberin birincil kaynağa dayandırılması	✓	✓	✓
Editoryel kontrolden geçmiş mi?	✓	✓	✓
Site basılı gazetenin versiyonu mu?	X	✓	✓
Özel-araştırma haber var mı?	✓	X	X
Farklı bölümlere ayırma var mı?	✓	✓	✓
Okur katılımı teşvik edilmiş mi?	✓	X	X
Farklı görüşlere yer verilmiş mi?	✓	✓	✓

Gündem Saros gazetesinde bölgesel ve ulusal haberlerde kaynak haber merkezi olarak gösterilmekte, haberin alıntılı olduğu kaynaklar belirtilmemektedir. Haber başlıklarına tıklanıldığında haberin altında "yorum" bölümleri yer almakta, okuyucuya yorum imkânı sunulmaktadır. Ancak incelenen dönemde okuyucuların herhangi bir yorumuna rastlanmamıştır.

Önceki bölümde belirtildiği gibi, Gündem Saros ve Volkan, gazete dağıtıldıktan sonra web sayfasını güncellemekte ve web sayfaları basılı gazetenin internet versiyonu olarak yayın yapmaktadır. Ancak, Medya Keşan basılı versiyonun dağıtımından önce de sayfasını güncellemektedir, web sayfası basılı gazeteden daha günceldir.

Tablo 3: Gazete Web Sayfalarının Güncelliği

Güncellik	Medya Keşan	Volkan	Gündem Saros
Sitedeki haberler her gün güncelleniyor mu?	✓	✓	✓
Son dakika haberleri var mı?	✓	X	X

Volkan ve Günden Saros web sayfalarında eski tarihli haberlere de rastlanmaktadır. Volkan ve Gündem Saros gazete basıldıktan sonraki gün, gazetede haberleri internet sayfasına yüklemektedir. Son dakika haberleri web sayfasında yer almamaktadır. Bunun nedeni ise Gündem Saros temsilcisi tarafından okuyucuların haberleri web’de görmeleri, okumaları halinde abonelerinin azalacağı endişesi olarak ifade edilmiştir. Ancak Medya Keşan, gazetenin dağıtımını beklemeden web sayfasını güncellemekte ve haberleri sosyal medya hesaplarında da paylaşmaktadır.

Tablo 4: Gazete Web Sayfalarının Teknik Özellikleri

Teknik Özellikler	Medya Keşan	Volkan	Gündem Saros
Bütün linklerin çalışması	✓	X	X
Bağlantıları yeni pencerede açma	X	X	X
Haber paylaşma/başkasına gönderme	✓	✓	✓
Başka sitelere link verme	✓	X	X
Yazdırma butonu	✓	X	X
Arşiv	✓	X	X

Web sayfalarının teknik özellikleri, kullanım kolaylığı, linklerin çalışması haber paylaşım butonları açısından Medya Keşan dışındaki web sayfalarının internetin teknolojisini etkin biçimde kullandığını ve kendilerini yeniliklere uyarladığını söylemek zordur. Volkan ve Gündem Saros’un sayfalarında yer verdikleri linkler ve butonlar çalışmamaktadır.

Tablo 5: Gazetelerin Web Sayfaları ve Kurumsal Bilgilerin Varlığı

Kurumsal Bilgiler	Medya Keşan	Volkan	Gündem Saros
Künye	✓	✓	X
Sitenin telif bilgileri	✓	✓	✓
İletişim bilgileri	✓	✓	✓

Bilişim ve haberleşme hukuku açısından önemli olan bir diğer konu da internet sitelerinde kurumsal bilgilere yer verilmesidir. Medya Keşan ve Volkan gazeteleri web sayfalarında yayının künye bilgisi yer almakta fakat Gündem

Saros'un web sayfasına gazetenin sahibi, editörü, yazı işleri müdürü, adres gibi bilgileri içeren künye bulunmamaktadır.

Tablo 6: Gazetelerin Sosyal Medyadaki Varlıkları

Etkileşimlilik	Medya Keşan	Volkan	Gündem Saros
Editöre/yazarlara doğrudan mail	✓	✓	✓
Forum/anket	X	X	X
Twitter Takipçi Sayısı	2600	2	6
Facebook Takipçi Sayısı	33700	4300	5000
Instagram Takipçi Sayısı	12500	-	-
YouTube Abone Sayısı	2700	X	X
WhatsApp iletişimi	✓	X	X

Ağ teknolojisinin en belirgin yanı olan karşılıklı etkileşime imkanı Medya Keşan etkili biçimde kullanmaktadır. Gündem Saros ve Volkan gazetelerinin internet üzerinden okuyucularıyla kurdukları etkileşimi Facebook ile sınırlıdır. Basılı gazetenin her bir sayfası PDF formatında Facebook sayfalarından yayınlamaktadır. Gazete sayfalarının yanı sıra öne çıkan haberler de ayrı ayrı Facebook gönderileriyle takipçilere sunulmaktadır. Bu iki gazetenin paylaştıkları haberlere aldıkları yorum ve beğenin de az olduğu görülmüştür. İlgili haftada bir haber en çok 10 beğeni almıştır. Volkan'ın 4300, Gündem Saros'un 5000 Facebook takipçisi vardır. Bu iki gazetenin Instagram ve YouTube hesapları bulunmazken, Instagram hesaplarının takipçilerine bakıldığında Volkan'ın 2, Gündem Saros'un 6 olduğu görülmüştür.

Medya Keşan tüm sosyal medya platformlarında kurumsal hesaplarıyla yer almaktadır. Medya Keşan'ın Facebook'ta 33 bin 700 takipçisi vardır. Facebook hesabında künye, mobil telefon, web adresi, e-posta adresi, Instagram ve Twitter hesabı linki gibi etkileşimliliği artıracak bilgilere yer verilmiştir. Gazete, okuyucusuna tüm kanallardan ulaşmaya çalışmakta ve etkileşim kurmaya özen göstermektedir. Sosyal medya kanallarından sadece gazetenin ana sayfasını paylaşmaktadır. Basılı gazetenin dijital versiyonunu ise dijitalbasin.com sitesinden sembolik bir abonelik ücreti ile erişime açılmıştır. Bunun yanı sıra Medya Keşan YouTube kanalında da haber videoları ve röportajlar yayınlamakta, canlı yayınlar yapmaktadır.

Üç basılı gazetenin web ortamına aktarımı ve dijital mecralardaki varlıklarına bakıldığında Volkan ve Gündem Saros gazetelerinin internetin kendine özgü iletişim mecrası olarak değerlendirilme ve internet yayıncılığının getirdiği olanakları kullanma konusunda etkili bir yayıncılık anlayışının gerisinde oldukları söylenebilir. Her iki gazete de basılı gazete dağıtıma çıktıktan sonra haberleri web sayfasına koymaktadır. Gündem Saros ve Volkan'ın sosyal medyadaki varlıkları ise, kurumsal kimlik bilgilerinin yeterli olmadığı Facebook sayfaları ile sınırlıdır. Bu yaklaşımın

bu iki gazetenin Facebook takipçilerinin ve sayfanın beğeni sayısının sınırlı kalmasına neden olduğu söylenebilir.

6. DEĞERLENDİRME ve ÖNERİLER

İnsanların gündelik hayatlarını yaşadıkları yeri ifade eden yerellik kavramının “o yere ait olmayı” da ifade eden semboller, gelenekler ve ideolojileriyle birlikte yaşanmış olan ve yaşanacak olan mekâna karşılık gelen yapısı, yerel medyanın oluşturduğu kamusal alan ile düşünüldüğünde yerel medyanın anlamı daha da öne çıkmaktadır. Yerel medya “o yerde” yaşayanların hem birbirleriyle hem de o yere karakterini veren toplumsal, kültürel ve siyasal kurumlarla aralarındaki köprü işlevini yüklenmektedir. Sadece ülkemizde değil dünyanın pek çok yerinde genel olarak basın ve yerel medya sıkıntılar yaşamaktadır. Gazete tirajlarının düşmesi, sosyal medya ortamlarının giderek genişlemesi, küreselleşme ve küreselleşmeyle beraber gelen hiper-yerelleşme, gazetelerin ve gazetecilik pratiklerinin değişmesi ve bu değişime cevap verebilme kapasitesi yaşanan sıkıntıların nedenleri arasında sayılabilir. Bununla birlikte, önümüzdeki on yıllarda daha demokratik bir toplum hayali yerelden ulusala, ulusaldan küresele doğru bir dalğanın yaşanmasıyla mümkün olabilecektir ki bu da demokrasinin ana kaynağının yerel etkileşim olduğunu göstermektedir.

Araştırma kapsamında incelenen üç gazetede yerel etkileşimi sağlamaya dönük çaba öne çıkmaktadır. Haberler yerel gündem ağırlıklıdır ve birincil kaynağa dayandırılmaktadır. Ekonomi ve politika haberlerinde siyasi parti ilçe temsilcilerinin, belediyenin ve ilçede aktif olan odalar ve sivil toplum kuruluşlarının görüş ve faaliyetlerine yer verilmektedir. Bu yaklaşım yerel gazetelerin yerel etkileşimi sağlamaya çalıştıklarının göstergesi olarak değerlendirilebilir. Bununla birlikte devlet kurumlarının yerel örgütleriyle iletişimde sorunlar yaşandığı da görülmektedir.

Ancak, 2000’lerin başından bu yana iletişim alanını belirleyicisi haline gelen dijitalleşme ile ilgili eksiklikler yerel kamuoyuna ulaşımını sınırlamaktadır. Gazetelerin en önemli gelir kaynağı olarak abonelik ve resmi ilanları öne çıkaran iki gazete internet ortamının bu anlamda sağlayabileceği olanakları kullanamamaktadır. Keşan yerel basını da gerek ekonomik kaygılarla gerek sağladıkları istihdamın azalması endişesiyle gerekse insan kaynağının yeni teknolojiye uyum konusundaki eksiklikleriyle olsun geleneksel gazetecilik rutinini sürdürme yaklaşımı okuyucularına ulaşmalarında engel teşkil etmektedir.

Araştırma kapsamında incelenen üç gazete içinde Medya Keşan internet yayıncılığına yaptığı yatırım, sosyal medyadaki varlığı ve okuyucusuyla etkileşimini artırma konusunda Volkan ve Gündem Saros gazetelerinden daha önde yer almaktadır. Ancak, internet alanındaki varlığı güncel olmayan bir yazılıma sahip web sayfaları ve Facebook hesapları ile sınırlı olan iki gazetenin editör ve

muhabirleri internet teknolojisinin okuyucuya ulaşma ve yerel basının temel işlevlerini yerine getirmeye açısından taşıdığı önem ve gerekliliğin farkındadır.

Bununla birlikte, yerel gazetecilerin dile getirdikleri endişeler 18 Ekim 2022’de Resmî Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren Basın Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile kısmen çözülebilecektir. İlgili kanun ile internet haber sitelerinin de süreli yayın kapsamına alınmasıyla, yerel haber sitelerinin yasal statüye kavuşacak olmaları, yasanın barındırdığı yayın durdurma müeyyidelerine rağmen, yerel basının ilerlemesi açısından olumlu sonuçlara yol açabilecek bir gelişmedir. Teknolojik yatırım ve bu teknolojiyi kullanma becerilerinin gazetecilere kazandırılması ve uygulanabilmesi yolunda alandaki resmi kuruluşlar ve gazetecilik meslek örgütlerinin teşvik ve desteği de uyum çabalarını hızlandıracak bir etkiye sahip olabilecektir.

Etik Beyan

Çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında belirtilen tüm kurallara uyulduğu beyan edilmiştir.

Etik Kurul Onayı

Araştırmanın etik kurul izni gerektirmeyen araştırmalardan olduğu beyan edilmiştir.

Çıkar Çatışması ve Finansal Katkı Beyanı

Yazar tarafından herhangi bir çıkar çatışması ve finansal katkı beyan edilmemiştir.

KAYNAKÇA

- Alankuş, S. (2005). Demokratik Bir Medya Ortamı İçin Yerel/Sivil Medya ve Yeni İmkanlar, Ed:Sevda, Alankuş, *Medya ve Toplum*, 2. Baskı, İstanbul: IPS İletişim Vakfı Yayınları, 99-132
- Arvas, İ. S. (2019). Dijital Haberleşme Çağında Yerel Basının Karşılaştığı Sorunlar. *Erciyes İletişim Dergisi*, 6(1), 97-110.
- Atabek, N. (2005). Yerel Basın ve Demokrasi. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 22, 47-52.
- Atçeken, K. (2020). Yerel Demokrasi Tartışmasında Mersin Basını. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 25(2), 153-166.
- Baysal, H. Ve Karakulak, C.A. (2022). Yerel Basında Dijital Haberciliğe Dönüşüm Süreci: Isparta Yerel Basın Örneği
- Değirmencioğlu, G. (2011) Yerel Basında Yeni Medya ve Sosyal Paylaşım Sitelerinin Kullanımı: Kocaeli’nde Yayınlanan Yerel Gazetelerin İnternet Siteleri Üzerine Bir İnceleme, *Online Academic Journal of Information Technology*, 2(5)

- Gezgin, S. (2007). *Türkiye’de Yerel Basın*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi.
- Gulyas, A ve D.Baines. "Introduction: Demarcating the field of local media and journalism." *The Routledge Companion to Local Media and Journalism*. Routledge, 2020. 1-21.
- Gürcan H.İ. ve Bayram F. (2005) Yerel Haberlerin İnternet Ortamında Görünümleri-Denizli, Eskişehir ve Erzurum Örneğinde Bir Değerlendirme. *Selçuk İletişim*. 3 (4), 53-62.
- Kentel, F. (2022) Türkiye’de Bir Arada Yaşarız Araştırması, *Kutuplaşan Toplumda Bir Arada Yaşama Kapasitesi*, BAYETAV Yayınları.
- Konda (2017), Konda Barometresi Temalar, “Ev”in Fiziksel Özellikleri ve Duygusal Anlamı, Haziran. <https://konda.com.tr/uploads/tr1706-barometre77-evin-fiziksel-ozellikleri-ve-duygusal-anlamib1531ffaa893a8b2f991343ea646f7a69632f3f254b854e943c1b10059309a6c.pdf>. (Erişim tarihi: 20.10.2022)
- Köseoğlu, A. (2022). *Yerel Medyada Dijitalleşme*, İKSAD.
- Kurşun, A. K. (2007) *Yerel Basının Yerel Siyasi Katılıma Etkisi, Türkiye’de Yerel Basın*, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları.
- Lefebvre, H. (1991). *The Production of Space*, Wiley and Blackwell.
- McLaughlin, K. (2004) Towards a 'modernized' voluntary and community sector?, *Public Management Review*, 6:4, 555-562,
- Peter Dahlgren (2000) The Internet and the Democratization of Civic Culture, *Political Communication*, 17:4, 335-34
- Taşkıran, İ. A. (2017) Dijital Yerli Gazetelerin Sosyal Medya Stratejileri ve Sosyal Medyanın Haber Okunurluğuna Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- Tunca, L. ve Çağlar, N. (2022). Yerel Gazetelerde Dijital Dönüşüm: Antalya Yerel Gazeteleri Üzerinden Bir İnceleme. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 13(34), 603-618.
- TÜİK (2012). *Yazılı Medya İstatistikleri*; <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Yazili-Medya--Istatistikleri-2012-13576> (Erişim tarihi: 21.10.2022)
- TÜİK (2013), *Yazılı Medya İstatistikleri* , <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Yazili-Medya--Istatistikleri-2013-16122> (Erişim tarihi: 21.10.2022)
- TÜİK 2014, *Yazılı Medya İstatistikleri*, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Yazili-Medya--Istatistikleri-2014-18523> (Erişim tarihi: 21.10.2022)
- TÜİK (2016). *Yazılı Medya İstatistikleri*, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Yazili-Medya--Istatistikleri-2016-24673> (Erişim tarihi: 21.10.2022)
- TÜİK (2017). *Yazılı Medya İstatistikleri*, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Yazili-Medya--Istatistikleri-2016-24673> (Erişim tarihi: 21.10.2022)

- TÜİK (2020). *Yazılı Medya İstatistikleri*, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Yazili-Medya-ve-Uluslararası-Standart-Kitap-Numarasi-Istatistikleri-2020-37204> (Erişim tarihi: 21.10.2022)
- Urry J., (1995), *Consuming Places*. London: Routledge.
- Vural, A. M. (1997). Bir İletişim Kurumu Olarak Yerel Basının Kamuoyu Oluşumu Sürecindeki İşlevi ve Yerel Basın—Kamuoyu İlişkileri. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Vural, A. M. (1999). Yerel Basın ve Kamuoyu, *Doktora Tezi*, T.C. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.